

ናይ ውሕስነት ዲስፕሎይትን ብሬክዳውንን Disputes ን Breakdowns

ናይ ውሕስነት ዲስፕሎይት (disputes) እንታይ እዮም?

ኣብ ናይ ውሕስነት መስርሕ ዘይምርድዳእን ዘይምስምማዕን ኣብ መንጎ ዋሕስን ሓደሽቲ መጻእትን ክለዓል ይኸእል እዩ። ናይ ውሕስነት ዲስፕሎይት (disputes) ዝተፈላለዩ ክኾኑ ይኸእሉ እዮም፣ ካብ ዘይምርድዳእ ውዕል ናይ ውሕስነት ጀሚርካ ክሰብ ፍልልይ ናይ ኣረኣጻፊ ኣብ ዝተፈላለዩ ጉዳያት ክኸውን ይኸእል። እቲ ጽቡቕ ነገር፣ መብዛሕትኡ ጊዜ ክትዕ ናይ ውሕስነት ኣብ ምፍልላይ (breakdowns) ዘይበጽሖ ምዃኑ እዩ።

ናይ ውሕስነት ክትዕ (disputes) ነቶም ኣብዚ ሰነድ ኣብ ገጽ 4 ዘለዉ ሓበሬታታት ብምኸታል ክትዕ፣ ምፍልላይ ወይ ምቁራጽ (disputes, breakdowns ን defaults) ከተወግድ ትኸእል። ኢሚግሬሽን፣ ስደተኛታትን ዜግነትን ካናዳ (IRCC) እውን ኣብ ጉዳይ ክትዕ ውሕስነት disputes፣ ብመንገዲ እቶም ናይ ከባቢታት ቤትጽሕፈት IRCC ኣቢሉ ክተሓባበር ይኸእል። እዚ ኣካል ድሕሪ ምእታውካ ጉዳይካ ዝከታተል ኣካል ስለዝኾነ። እቲ ናይ ከባቢ ቤትጽሕፈት IRCC ኣብ ናይ ውሕስነት dispute ዝኣትወሉ ካብ እዞም ዝስዕቡ ምስ ዘጋጥም እዩ።

- ሓደ ወይ ክልቲኦም ኣካላት ናይቲ ክትዕ dispute፣ ኣብቲ ጉዳይ ንኸኣቱ ጻዊዒት ምስ ዝገብሩ፣ ወይ
- ውሕስነት መፍትሒ ነቲ ጉዳይ ክፈትሖ ምስ ዘይከኣለ፣ ወይ
- እቲ ሓደሽ ዝመጸ ኣካል ንማሕበራዊ ኣገልግሎት ወሃብቲ ቀሪቡ ኣዘራረቡ እንተኾነ እሞ፣ እቶም ትካል ብዘዕባ እቲ ጉዳይ ንIRCC እንተሓተዎም።

ምፍልላይ (breakdowns) ውሕስነት እንታይ እዮም?

ናይ ውሕስነት breakdown ወግዓዊ መፍለጢ ናይ “ክጽገን ዘይክእል ፍልልይ” ኮይኑ እቲ ዋሕስን እቲ ዝተወሓስዎ ሓደሽ መጻኢን ክገብርዎ ዝነበርዎ ምድላዎት ከተግብርዎ ከምዘይክእሉ ዝገልጹን እዩ። ከምዚ ናይ ውሕስነት breakdowns ምስዘጋጥም፣ IRCC ሓደ Declaration of Sponsorship Breakdown ብምድላው፣ ናይቲ ውሕስነት መስርሕ ክስርዞ እዩ።

ፍሽለት (defaults) ውሕስነት እንታይ እዮም?

ናይ ውሕስነት default ዝእውጅ እቲ ዝተወሓሰ ኣካል ጠንቂ ናይቲ breakdown እንተኔሩን ነቲ ዘጋጠመ ግጭትን ጉዳይን ኣቐዲሙ ናብቲ breakdown ከይምረሖ ክፈትሖ እንተዘይፈቲኑን ይዳሎ። ናይ ውሕስነት default እቲ መዋሊ ንዝኣተዎ ውዕል ብዘይምትግባሩ ወይ ንዝኣተዎ ገንዘባዊ ወይ ዘይገንዘባዊ ውዕል ብመሰረት Undertaking (ቅጥዒ IMM 5373) ወይ/ከምኡውን Sponsorship Agreement ዘይምትግባሩ የመልክት።

ስለምንታይ እዮም ናይ ውሕስነት **breakdowns** ዘጋጥሙ?

- ክፍታሕ ዘይክእል dispute ምስዘጋጥም፣ ንኣብነት ውልቃዊ ግቕት፣ ዘይክዉንነታዊ ትጽቢታት፣ ወይ እቲ ሓደሽ መጻኢ ብዝረኽቦ ደረጃ ሓገዝ ዘይምስምማዕ።
- እቶም ውዕላት ናይ ውሕስነት ክትግበሩ ኣይክእሉን ይኾኑ፣ ብሰንኪኡ ኣብቲ ሓደሽ መጻኢ ዘጋጠመ ውልቃዊ ለውጢ። ገለ ኣብነታት፡
 - o ምፍልላይ ወይ ፍትሕ፡

- ካልተደረገ ስደት፣ ወይ ብኸልጃ አዘራርባ፣ እቲ ሓድሽ መጻኢ ናብ ካልጃ ከባቢ ክግዕዝ ምስ ዝውስን፣ እቶም መወልቲ ድማ ኣብቲ ሓድሽ ከባቢ ክሕግዝዎ ኣብዘይክእሉ ወይ ኣብ ዘይደልዩሉ ኩነታት ምስ ዘጋጥሙ።
- እቶም መወልቲ እቲ ዝግብኦም ገንዘባውን ወይ መጣዮሲ ሓገዛትን ምስዘየማልኡ።
- እቲ ሓድሽ መጻኢ ኣብታ ናይ ዓመት ናይ ውሕስነት ጊዜኡ ካብ ማሕበራዊ ሓገዝ ወሃብቲ ትካላት ሓገዝ ምስ ዘጣይቕ እሞ ነቲ ዋሕሱ ምስዘይነግሮ።

ናይ ውሕስነት dispute ወይ breakdown እንተደኣ ኣጋቢሙ እንታይ ክግበር ይግባእ?

እንተደኣ dispute ኣብ መንጎ ኣካላት ክፍታሕ ዘይክኢሉ፣ ከምኡውን ናይ ውሕስነት breakdown ዘይተርፍ እንተመሲሉ፣ እቲ ሓድሽ መጻኢ ወይ እቲ ዋሕስ ን IRCC ክሕብር ይግብኡ፡ ብሓይ ካብዘም ክልተ ኣገባብ፡

- ኢሜይል ናብ PSR-PPPR@cic.gc.ca ብምጽሓፍ ናብቲ ዝምልከቶ ናይ IRCC ከባቢያዊ ቤትጽሕፈት ንኸምራሕ ፡ ወይ
- ናብ ማእከል ስልኪ IRCC ብ ቁጽሪ 1-888-242-2100 ብምድዋል።

1. ሓንሳብ እቲ ናይ ከባቢ ቤትጽሕፈት IRCC ብዘዕባ እቲ dispute ምስ ፈለገ፣ ነቶም ተዋሓስቲ ኣካልን ነቲ ሓድሽ መጻኢ ስድራቤትን ክረኽቡዎም እዮም። IRCC ዕቱብነት ናይቲ ጉዳይ ክግምግሞን ምትእትታው ክገብሩ ይደልዮም እንተኾነ ክውስኑን እዮም።

2. እንተደኣ ናይ IRCC ምትእትታው ኣድላይ ኮይኑ፣ ናይ IRCC በዓል መዚ ነቶም ኣካላት ነቲ dispute ክፈትሕዎ ክሕግዝዎ እዩ።

3. ናይ ከባቢ ቤትጽሕፈት IRCC በዓል መዚ ከም “መንጎኛ” ኮይኑ ይዋሰኑ። መፍትሒ እንተዘይተረኺቡ፣ IRCC ናይ መወዳእታ ውሳኔ ብዘዕባ ዝቕጽል ስጉምቲ ክህብ እዩ።

4. እንተደኣ፣ ኣብ መስርሕ ዳኝነት(ሰሙናት ክወስድ ዝኸእል)፣ ህጹጽ ናይ ሰፈራነት ከምኡውን ገንዘባዊ ሓገዝ ኣድላይ ኮይኑ፣ IRCC ነቲ ሓድሽ መጻኢ ናብ ናይ ከባቢኡ ናይ ድሕነት ሰብመዚ ክልእኮ ይኸእል(ነቶም ብ Groups of Five ወይ ብ Community Sponsors) ውሕስነት ዝገበሩ፣ ወይ RAP ናይ ኣታዊ ሓገዝ (ነቶም Sponsorship Agreement Holder ዝተወሓሰም)።

5. እንተደኣ breakdown ተፈጻሙ፣ IRCC ኣየናይ ኣካል ተሓታቲ ምኃኑ ክውስን እዩ። ተሓታቲነት ናይ ውሕስነት breakdown ኣብቶም ተዋሓስቲ ፣ እቲ ሓድሽ መጻኢ፣ ኣብ IRCC ፣ ወይ ካብ ኩሎም ወጻኢ ኣብ ዝኾነ ኣካል ክወድቕ ይኸእል። እንተደኣ እቲ ተወሓሲ ኮይኑ ተሓታቲ፣ IRCC ነቲ ኩነታት ብምግምጋም ናብ ናይቲ መስርሕ default ክእትዉ እንተለዎም ክግምግም እዩ። እዚ ግምገማ እቶም ተወሓስቲ ነቲ ኩነታት ክፈትሕዎ ምፍታኖም ኣብ ግምት ከእቱ እዩ።

እቲ ዝተወሓሰ ኣካል ኣብ እዋን እቲ ዘይምርድዳእ ናይ ውሕስነት ሓላፍነቶም ክቕጽልዎ ይግባእ።

ኣብ Constituent Group (CG) ዝዋስኡ እዋን ወይ ሸርካ ተዋሓሲ ናይ a Sponsorship Agreement Holder (SAH) ምስ ዝህልዎ፣ን SAH ብዘዕባ እቲ dispute ምሕባር ኣገዳሲ እዩ፡ ሙታን ነቲ ሸግር ብውሸጣዊ ኣገባብ ክፈትሕዎ ክፍትኑ፣ ምኽንያቱ ንሶም እዮም እቶም ቀንዲ ተሓተትቲ ናይቲ ውሕስነት። ኣብ ገለ እዋናት፣ እቲ SAH ነቲ ተሓታቲነት ናይ ውሕስነት ናብ ካልጃ CG ከመሓላልፎ ክሓብ ይኸእል፣ ወይ ነቲ ሓላፍነት ባዕሉ ክስከሞ ክውስን ይኸእል።እቲ SAH ንኸልጃ SAH ነቲ ሓላፍነት ክሰብ እቲ ናይ ውሕስነት ጊዜ ዝውዳእ ክስከሞ ክሓቶ ይኸእል።

እንተደክ breakdown ተነገሩ፣ እቲ ተወሓሲ ፣ ምስቲ ናይ ከባቢ IRCC ብምዃን ፣ ነቲ ሓድሽ መጻኢ ቅድረ ዋሕስ ክረኽቡሉ ክፍትኑ ይኸእሉ። ሓድሽ ዝወሓስ ኣካል እንተዘይተረኺቡ፣

- ሓድሽቲ መጻእቲ ብ SAH ዋሕስ ዝገበሩ (ወይ ብCG ዝተገብረ ናይ SAH ውሕስነት) ናብ RAP ክምርሑን ክሳብ ናይ ውሕስነት ጊዜኦም ዝውዳእ ናይ ገንዘባዊ ሓገዝ ክወስዱ ይገብር።
- ሓድሽቲ መጻእቲ ብ Group of Five ወይ Community Sponsor ናይ Declaration of Sponsorship Breakdown ተመሪሖም ጊዜያዊ ናይ ማሕበራዊ ሓገዝ ሰብ መዚ ክረኽቡ ይኸእሉ።

ሳዕቤናት ናይ ውሕስነት breakdowns ነቶም ሓድሽቲ መጻእቲ እንታይ እዮም?

IRCC እቲ ሓድሽ መጻኢ ነቲ breakdown ጠንቁ ምዃን እንተ ገምጊሞ፣ እቲ ሓድሽ መጻኢ ካብቲ ዋሕሱ ወይ ካብ IRCC ዝኾነ ይኹን ሓገዝ ክይቅበል ይኸእል።

ሳዕቤናት ናይ ውሕስነት breakdowns ነቶም ተዋሓስቲ እንታይ እዮም?

እቲ ተወሓሲ ኣካል ነቲ breakdown ጠንቁ እንተዘይኮይኑ፣ እቲ Declaration of Sponsorship Breakdown “ መግለጺ ናይ ዘይ-ፍሽለት” breakdown ኢሉ ክገልጽ እዩ። በዚ ድማ እቲ ተወሓሲ ኣካል ካብ ተሓታትነት ነጻ ይኸውን።

እቲ ተወሓሲ ኣካል ተሓታቲ ዘይኮነሉ፣ እዞም ዝስዕቡ እንተኣጋጢሙ እዩ፡

- ናይ ውሕስነት ግዴታኡ ብቐጻሊ የማልእ እንተኔሩ፡
- ኣቐዲሞም ግምት ዘይተወሰነ ኩነታት ናይቲ ዋሕስ ዓቕሚ ንዝኣተዎም መብጽዓ ክፍጽም ከምዘይክእል ምስዝገብሮን ካልእ ኣካል ነቲ ግቡእ ንክፍጽም ነቲ ቦታ ምስ ዝመልኦን፣ ወይ እቲ ዋሕስ እኹል ዝኾነ ጸዕርታት ነቲ ሓድሽ መጻኢ ናብ ካልእ ዋሕስ ንክሰጋግሮ ምስ ዝገብር፣
- እቶም መብጽዓታት ናይቲ ዋሕስ ካብ ዓቕሚ ናይቲ ዋሕስ ንላዕሊ ብዝኾኑ ኩነታት ነቲ መብጽዓ ክፍጽም ምስ ዘይክእል (ንኣብነት፡ እቲ መጻኢ ብፍቓዱ፣ ብምክንያት ዝኾነ ዘይምርድዳእ ዘይኮነ፣ ካብቲ ናይ መጀምርታ ከባቢ ናብ ካልእ ምስ ዝሰገር) ከምኡውን በቲ ዋሕስ ነቲ ሓድሽ መጻኢ ናብ ካልእ ዋሕስ ንምርኽቡ እኹል ጸዕሪ ምስ ዘካይድ።

ናይ ውሕስነት default ዝግለጹ እቲ ተወሓሲ ኣካል ነቲ breakdown ጠንቁ ኮይኑ እንተተረኺቡ ኮይኑ ነቲ ሽግር ክፈትሑ ድማ ፍቓድኛ ምስ ዘይከውን እዩ።

ሳዕቤናት ናይ ውሕስነት default ነዞም ዝስዕቡ ከጠቓልሉ ይኸእሉ፡

- እቲ ተዋሓሲ ኣካል ካልእ መስርሕ ውሕስነት ክጀምር ኣይክእልን፣ ክሳብ እቲ ዘሎ ናይ ውሕስነት default ዝፍታሕ።
- ብዛዕባ SAH ፣ ናይ ውሕስነት ውዕሎም ክውንዘፍ ወይ ክስረዝ ይኸእል።
- IRCC ነቶም ኣብ ስግር ባሕሪ ዘለዉ ጉዳያት’ውን ውሳኔ ክህብ ይኸእል እዩ። ከምኡውን ነቲ ናይ ውሕስነት ውሳኔ ንክይጸድቅ ርእይቶ ክህብ ይኸእል። IRCC ኣብ ካናዳ ዝግበር ዘሎ ኣብ ውሽጢ ዓመት ዝካየድ ናይ ውሕስነት መስርሕ ግቡእ ገንዘባዊ ሓገዝ ይገብር ከም ዘሎ ይግምግም።

እቲ default ዘብቅዓሉ ሓድ ካብእዞም ዝስዕቡ ምስ ዘጋጥም እዩ፡

- እቲ ጉጅለ ብመንግስቲ ነቲ ሓድሽ መጻኢ ዝተወሰነ ገንዘባዊ ሓገዝ ተመላሲ ይገብር፣ ወይ
- ናይ IRCC በዓል መዚ እቲ ተወሓሲ ኣካል ነቲ ጉቡኣቱ ኣማሊኡም እንተኾይኑ ይግምግም።

ገንዘባዊ defaults ንኹሎም ነቶም ኣባላት ተዋሓስቲ ወይ ንሓድ ኣባል ክውሰን ይኸእል።

ብኸመይ ናይ ውሕስነት disputes, breakdowns, ከምኡውን defaults ክውገዱ ይኸእሉ?

ናይ ውሕስነት disputes ከተወገዱ ክትፍትን ጽቡቕ እዩ።ንምውጋድ disputes እዞም ዝስዕቡ ኣገደስቲ ግምታት እዮም ።

• **ምድላው**: ተወሓስቲ ኣካላት ብግቡእ ዝተመልመሉን ዝተዳለዉን ክኾኑ ኣለዎም።SAH ነቶም CGs ተወሓስቲ ምምልማል ሓላፍነት ይመስድ። Groups of 5, Community Sponsors, SAHs, CGs ከምኡውን መሸርኽቲ ዋሕስ ጽሑፋትን መለማመድን ካብ ዌብሳይት ናይ (RSTP) ክረኽቡ ይኽእሉ።(www.rstp.ca).

• **ርክብ ምክያድ**:ንዱር፣ ቀዳልን ኣድማዕን ርክባት ንሓቅነታዊ ትጽቢታት ድሉው ምኽን ይሕግዙ። እዚ ድማ ንሓደሽቲ መጻእቲ ግቡእ መእተዊ ሓበሬታ ምሃብ የጠቓልል።ከምኡውን ቀዳሊ ርክባት ኣብ እዋን እቲ ናይ ውሕስነት ጊዜ ክህሉ ይግባእ።ናይ ቋንቋ ጸገም እንተ ኣሎ፣ ብመንገፍ ናይ ተርጓሚ ከምዝካየድ ኣረጋግጽ።እዚ ተርጓሚ ከምናይቲ ሓደሽ መጻኢ ላሃጃ ዘለዎ ቋንቋ ዝዘረብ ክኸውን ኣለዎ።ነቲ ተርጓሚ ድማ ዝኾነ ሓሳባት ከይቀየሩን ከያጉደሉን ክትርጉም ከም ዘለዎ ይተሓበር።

• **ምሕደራ ትጽቢታት**: ብግቡእ ትጽቢታት ናይ ውሕስነትን ናይ ተወሓሲ ኣካልን ምግላጽ።ከምኡውን ክግመት ዝኽእል ትጽቢታት ናይ ሓደሽ መጻኢ ኣብ ግምት ምእታው።እዚ ምግባር እቶም ትጽቢታት” ክወገንን” እንተለዎም ንምግማት ይሕግዙ። ዝኾነ ይኹን ትጽቢት ዘይምግባር፣ ወይ “ክወገንታዊ” ትጽቢታት ጥራይ ምግባር፣ ኣብ ሓድሕድ ዘጋጥም ባእሲን ቁምን ንኸወግድ ይሕግዙ። በዚ ድማ ናይ ውሕስነት breakdown ክንኪ ይኽእል። ንተወሳኺ ሓበሬታ ብዛዕባ ምሕደራ ትጽቢታት፣ ኣብዚ ዝስዕብ ዌብሳይት ዘሎ ሓበሬታ ኣንብብ፡ <http://www.rstp.ca/wpcontent/uploads/2016/07/Managing-Expectations.pdf>

• **ምርድዳእ**:ብዛዕባ እቲ ኩነታት ብዘሕ ዘይትፈልጦ ነገራት ክህሉ ከም ዝኽእል ኣብ ግምት ኣእቱ፣ እቲ ካልእ ኣካል ንምንታይ ከምኡ ዓይነት ባህሪ የርኢ ኣሎ ኣይትፈልጥን። ምናልባሽ ግንይ ሓበሬታ ወይ ዘይተጻፈ ዘይምርድዳእ ክህሉ ይኽእል። ኩሉ ጊዜ ብዛዕባ እቲ ጉዳይ ኩሉ ኣፍልጦ ከይህልወኒ ይኽእል ኢልካ ሕሰብ። ትዕግስትን ጠቕላላ ምርድዳእን ኣገዳሲ ስለዝኾነ ነቲ ትገብርዎ ርክባት የመሓይሽልኩምን ናብ ሓባራዊ መፍትሒ ክትበጽሑ ይሕግዙምን።

ተወሳኺ ሓበሬታን ኣገዝን ኣበይ ይረክብ?

ብዛዕባ ናይ ውሕስነት Breakdowns ተወሳኺ ሓበሬታ ንምርካብ፣ ኣብ ናይ In-Canada Processing of Convention Refugees Abroad and Members of the Humanitarian Protected Persons Abroad Classes – Part 3 (IP-3): ተወክስ <http://www.cic.gc.ca/english/resources/manuals/ip/ip03-part3-eng.pdf>

ኣብ ቶሮንቶ ትነብር እንተኾንካ ተወሳኺ ሓበሬታ ብዛዕባ dispute፣ ወይ ብዛዕባ ንመጻኢ ዎርክሽፕ ብዛዕባ ምሕደራ ትጽቢታትን ናይ ምሕደራ ኤቲክን ፣ ን RSTP’s ተወክስ(Toronto RSS) ፣ በዚ ዝስዕብ ኢሜይል፣ torontorss@rstp.ca ወይ ብስልኪ 416-290-1700, ext. 404.

ካብ ቶሮንቶ ወጻኢ እንተሊኹም፣ ን RSTP ብኢሜይል info@rstp.ca ወይ ብስልኪ 1-877-290-1701 ረኺብካ ብዛዕባ ውሕስነትን መሰላት ሓደሽቲ መጻእትን፣ ናይ ውሕስነት disputes, breakdowns, ከምኡውን defaults ፣ ዝካየዱ ዎርክሽፖትን ካልእን ኣጣይቕ።

© 2016, Catholic Crosscultural Services and the Refugee Sponsorship Training Program.እዚ ሰነድ እዚ ብመሰል ደራሲ ዝተሓለወ ኮይኑ ብዘይ ፍቓድ ሰብ መዚ ክትጥቀሙ ኣይፍቀድን። ፍቓድ እንተዘይብልካ፣ ግን ነዚ ትሕዝቶ ብሙልኡ ወይ ብኸፊል ክትጥቀሙ ምስ እትደሊ፣ በዚ ዝስዕብ ኣድራሻ ተወክሰና፡ ኢሜይል፣ resources@rstp.ca.

Refugee Sponsorship Training Program (RSTP)

ቴሌ: 1-877-290-1701

ፋክስ: 416.290.1710

ኢሜይል: info@rstp.ca, Website: www.rstp.ca